

AUTOORGANITZACIÓ POPULAR ALS BARRIS I MUNICIPIS

Des dels moviments socials, davant l'increment de les desigualtats socials, s'impulsen propostes i accions transformadores en gairebé tots els àmbits: l'economia, els serveis públics, l'ecologia o l'organització política, entre d'altres. I es fa progressivament de manera més eficient i cohesionada.

La riquesa d'aquestes experiències està nodrint el sorgiment de formacions polítiques o electorals que s'albiren com l'alternativa al poder polític hegemònic neoliberal en els organismes de l'Estat. Les properes comtesses electorals, municipals i autonòmiques, i els reptes i les propostes que es plantegen sobre la independència de Catalunya, són escenaris que dinamitzen el debat polític i la mobilització popular.

Aquest marc és també una oportunitat per aconseguir que els espais de participació ciutadana –en especial els espais en els que conflueix la ciutadania activa–, assoleixin una permanència i continuïtat que superin els temps electorals o les reivindicacions puntuals, incrementant els nivells d'autoorganització, l'eficiència dels seus procediments i, en definitiva, d'empoderament popular.

Això no s'ha d'entendre en el sentit de crear noves organitzacions, sinó de que les existents es relacionin d'una altra manera, sota el paradigma de la confluència dels moviments socials motivats per interessos comuns.

Alhora, les motivacions, les dinàmiques i els objectius que donen vida a l'acció dels moviments socials són l'expressió d'**una nova cultura política**, on la participació de les persones regenera els espais on **exercir el dret a la informació i la formació, el debat i la presa de decisions** sobre el que és comú al conjunt de la ciutadania.

Models i estratègies per incrementar l'autoorganització

Amb aquests elements és possible definir un escenari en el que l'empoderament popular guany o consolidi espais polítics propis, al marge de les Institucions de l'Estat, però que també serveixin per exercir un control sobre elles.

Aquests espais o formes organitzatives sostingudes haurien de posseir entre altres atributs:

- Vincular estretament el coneixement, els recursos i les forces de les entitats que actuen en un àmbit territorial i de les que ho fan en un determinat sector o temàtica.
- El treball amb metodologies participatives i col·laboratives, inclusives i no partidistes, obertes a persones individuals i col·lectius organitzats, amb un reconeixement mutu que permeti nodrir-se de compartir capacitats i recursos i de la permeabilitat –entesa com la capacitat de deixar-se influir per l'altra.
- Voluntat per treballar allò que és comú de la ciutadania, sense desvirtuar el que és essencial de cada persona o col·lectiu. Això implica el respecte a les experiències particulars, tractant d'explicitar-les per, des d'elles, trobar el que es comparteix.
- El disseny col·lectiu de projectes comuns, per imaginar, a continuació, accions que aconseguixin incidir sobre el que preocupa com a col·lectiu, el que interessa, el que es somnia.
- L'acció com a element motivador i de constatació del que es compartit i que permet imaginar realitats diferents i definir programes que permetin la seva consecució.

L'objectiu d'aquests espais ha de ser **posar en marxa programes d'actuació col·lectiva que donin resposta als problemes, a les necessitats i els desitjos** que la majoria compartim; visualitzant-los primer en un espai proper, com el del barri, la vila o el municipi, per arribar a poder fer-ho en àmbits territorials progressivament més amplis (districte, comarca, etc.).

Seria impossible assumir tot d'una el conjunt de possibles actuacions i per això cal endegar processos abastables, encara que siguin discrets, l'experiència dels quals aportí coneixement i recursos per assumir reptes més complexos.

Ara mateix, tot i ser nombroses i enriquidores les experiències i les potencialitats existents, cal, però, compartir-les més abastament i facilitar les sinergies entre els seus protagonistes, generant espais físics i virtuals per socialitzar-les.

A aquests espais de confluència, ningú ha de perdre la seva identitat, però sí aportar recursos, habilitats, coneixements i iniciatives. D'aquesta manera, totes les entitats es beneficien i resulten reforçades en la seva capacitat d'actuació i incidència social

Proposta de metodologia i treball

És possible definir uns trets que han d'estar presents, d'una manera o altre, en la major part de processos participatius d'autoorganització. Els ressenyem a continuació:

Al barri, la vila o el poble

- 1. Dos o més col·lectius identifiquen un o més elements o iniciatives d'interès comú** i consoliden un **grup o espai** amb la voluntat de treballar en xarxa i de manera coordinada.
- 2. S'impulsen tallers temàtics**, oberts a la ciutadania, que permetin, des del debat:
 - recollir aportacions veïnals i ampliar el coneixement de la realitat,
 - localitzar i visualitzar els reptes i els conflictes per prendre consciència de quines són les prioritats i quines poden ser les actuacions per resoldre-les.

Es cerca la col·laboració de col·lectius que treballen àmbits temàtics específics: recursos energètics, sanitat, educació, habitatge, economia social i solidària, consum, etc.

- 3. Amb la participació més amplia possible, s'elaboren mapes parcials o globals del territori.** En aquest procés, on cal establir prioritats dins cada àmbit, és important comptar per a cada un d'ells amb la col·laboració de col·lectius i persones del territori amb expertesa. Entre altres elements, aquests mapes han de contenir:
 - problemes, necessitats i desitjos de les persones i conflictes que els afecten,
 - reptes que es proposen i actuacions fetes o previstes,
 - agents econòmics que intervenen al territori,
 - agents socials: entitats i col·lectius socials i polítics, organitzats o no, amb necessitats específiques, interessats en la transformació de la seva realitat,
 - treballs o mapes ja elaborats per diferents col·lectius socials i polítics: entitats veïnals, candidatures electorals, etc.
 - recursos disponibles.
- 4. S'elaboren programes d'actuació per a cada àmbit:**
 - que segmentats temàticament i periodificats, donin resposta als problemes, les necessitats, els conflictes, els desitjos i els reptes recollits en els mapes del territori.

- que identifiquin quines problemàtiques i accions són comunes amb territoris veïns (districte, àrea metropolitana, etc.),

Els programes d'actuació es poden dur a terme de diferents maneres, que generalment seran complementàries, com per exemple:

- Es poden presentar a plataformes electorals o partits polítics perquè els incorporin als seus programes electorals o d'actuació política, articulant mecanismes de control de la seva aplicació i la seva gestió.
- Es pot reclamar la seva execució a les institucions governamentals o a l'Administració pública, establint procediments de control adients.
- Es poden impulsar de manera autònoma –respecte a les institucions oficials– i auto-gestionada. És el cas d'iniciatives d'economia social i solidària (cooperatives de producció, de serveis i consum, de finançament col·laboratiu, de la gestió comú de recursos, de suport mutu, de monedes socials, etc.), però també d'activitats culturals i lúdiques o d'accions de desobediència civil, entre d'altres.

5. **Presentació i debat públic dels programes d'actuació**, utilitzant tots els recursos possibles, tecnològics i presencials, per arribar al major nombre de persones possible. S'establiran procediments de retroalimentació.

Accions que es poden produir en diferents moments del procés d'autoorganització:

- a) **Reconeixement** de les entitats i dels col·lectius del barri o de la localitat, convidant-los a participar en l'espai de confluència organitzada (assemblea, plataforma, xarxa, etc.).
- b) **Constitució formal d'una assemblea/plataforma/espai de trobada** amb uns objectius i unes normes de funcionament consensuades.
- c) Participació en eixos temàtics també fora del barri o la localitat.
- d) Recull dels relats que es vagin construint en un espai web interactiu.

El districte o el municipi

6. Contacte amb **col·lectius de característiques similars en territoris d'àmbit progressivament ampli** (districte, àrea metropolitana, etc.), per **debatre temes comuns, d'àmbit més general**: turisme, municipalització de recursos energètics, educació, sanitat, infraestructures, medi ambient, entre d'altres, i programar actuacions al respecte.

7. Creació de **Consells Ciutadans** entesos com a espais de confluència de sectors cada vegada més amplis de població, que assumeixin responsabilitats de programació i gestió en relació a les temàtiques comuns a que s'ha fet referència anteriorment.

En fases posteriors, aquesta metodologia s'ha de generalitzar a àmbits territorials i temàtics cada vegada més generals i més inclusius, com la comarca o la nació.

Grup Impulsor del Parlament Ciutadà, desembre 2014

www.parlamentciutada.cat